

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON. 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 93. — ŠTEV. 93.

NEW YORK, FRIDAY, APRIL 21, 1922. — PETEK, 21. APRIL, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

RAZVOJI V PREMOGARSKI STAVKI

V LUZERNE, PA. JE PRIŠLO DO VEČJIH IZGREDOV. — PRVA SODNIJSKA PREPOVED PROTI ORGANIZIRANJU V PENNSYLVANSKIH POLJIH. — SODIŠČE JE ODREDILO IZGON PREMOGARJEV IZ KOMPANIJSKIH HIŠ.

Wilkesbarre, Pa., 19. aprila. — Danes je prišlo do neredov med nezaposlenimi antracitnimi premogarji in sicer prvič odkar so delavci zapustili dele 1. aprila. Kamenarji je bilo — kot se poroča — 60 mož, ki so se oglasili na delo kot vzdrževalna sila v East Boston premogovniku, v Luzerne okraju. Več strelcov je bilo oddanih in par mož je bilo pretepenih, čeprav ni bil nikdo resno poškodovan.

Ko so prišli možje po štirih cestah, vodilnih k premogovniku, so začeli na pikete, kajti stavkarji so razpostavili stražo, ki naj bi zavarovala vse dohode. Ljudem se je povedalo, da ne morejo iti na delo. Ko so vprašali za pojasnilo, se jim je odgovorilo z lučanjem kamenov in palicami. (To je treba še dognati, kajti skoro je nevarno, da bi se stavkarji tako obnašali. Uredi.) Spopad je trajal več minut in medtem je bilo oddanih tudi nekaj strelcov.

Slehnega izmed šestdesetih se je zavrnilo, da ni mogel na delo. Može niso vprizorili nobenega poskusa, da se branijo. Napadalec je bilo približno dvostoto ter izjavljajo napadeni, da se je nekateri med njimi gnalo prav do praga njih domov.

Pittsburgh, Pa., 19. aprila. — Podpredsednik Fagan, United Mine Workers je danes objavil, da so naenkrat poskočile cene mehkega premoga, kar se je vedno smatralo za znamenje bližajočega se pomanjkanja. Trdil je, da stane takozvani "slack-premog", ki je stal pred prvim aprilom, ko se je pričela stavka, po \$1.50 tone, sedaj tri dolarje tone, kar pomenja povišanje cene za celih sto odstotkov. Sedaj se nadalje prodaja takozvani "screen-premog" ali presejani premog, ki je stal pred izbruhom stavke po \$2.25 za tono, po pet dolarjev tone in da je malo tega premoga na razpolago.

Metoda sodnijskih prepovedi, da se prepreči razširjenje organizacijskega gibanja, se je prvokrat pojavila v centralnem pennsylvaniji.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

vanjskem polju danes, ko je dovolil predsedujoči sodnik Berkey iz Somerset okraja začasno sodnijsko prepoved na prošnjo Consolidation Coal Company in drugih premogarskih družb, vsled katere ne morejo predsednik J. Brophy in drugi unijski uradniki distrikta 2 obdržati organizacijskih sestankov v bližini rogov dotičnih kompanij, pri katerih je zaposlenih pet tisoč nemunjskih premogarjev.

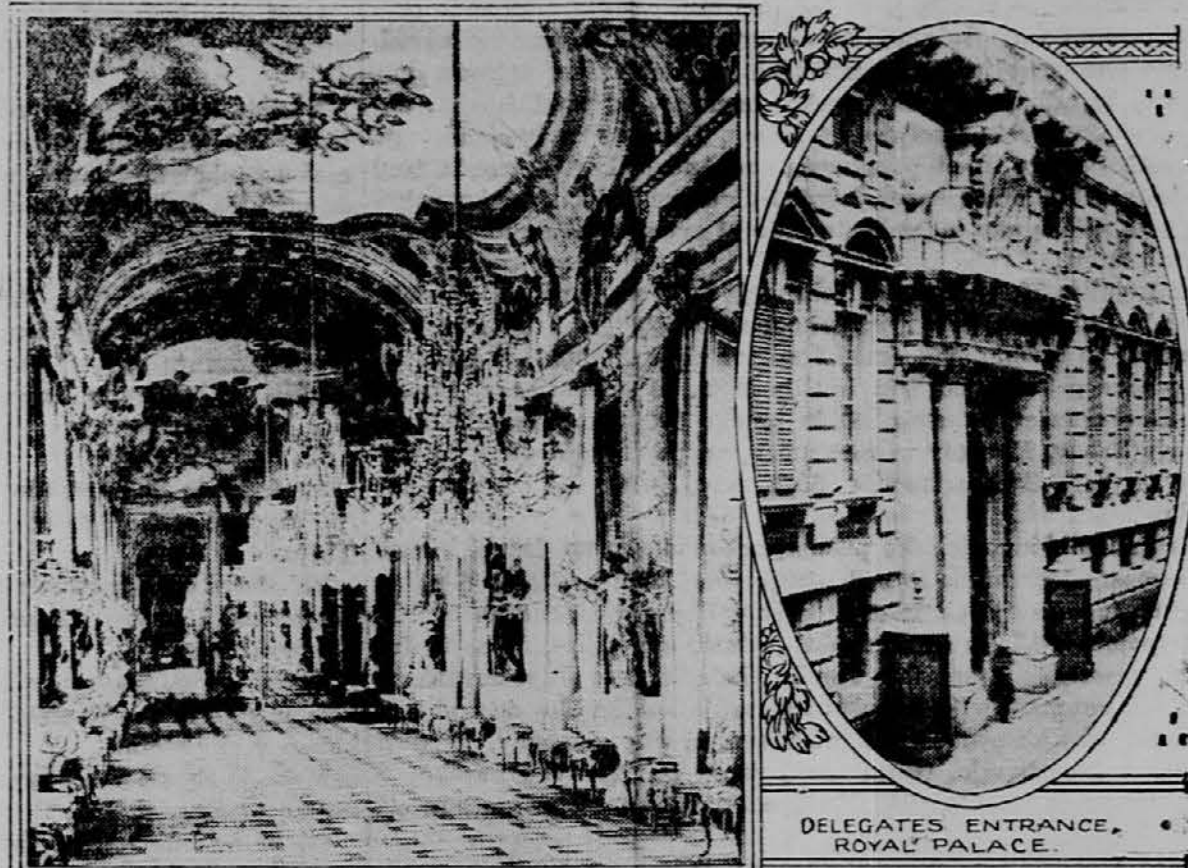
Zastavkanje nemunjskih premogarjev v Star Junction se je smatralo za kaj važen razvoj. Washington Coal and Coke Company, ki obratuje štiri rove v Star Junction in ki ima normalno v službi približno 4500 mož, je danes nabila lepake, v katerih se ugotavlja, naj možje, ki so zapustili delo, jutri vrnejo svoje čelke, nakar bodo v soboto dobili svojo polno plačo.

Lepaki oznanjajo nadalje, da bodo ostali rovi družbe zaprti, dokler ne bodo premogarji izjavili, da so pripravljeni vrniti se na delo kot nemunjski premogarji. Uredi v štiri rove te družbe so bili zaprti, kar znači, da pričakujejo uradniki kompanije precej dolgo dobo nezaposlenosti.

Poročalo se je o stotinah služenjv pomanjkanja med družinami premogarjev, in številne teh družin nimajo primerne hrane in obleke.

Lock Haven, Pa., 19. aprila. — Sodnik Baird je danes razveljavil prepoved, vsled katere je bilo Kettle Creek premogarski kompaniji prepovedano vreči iz kompanijskih hiš v Bitumen približno štirideset družin premogarjev.

Slednji niso hoteli že dalj časa delati. Šerif Johnson bo v družbi pomožnih šerifov in državnih kozačkov jutri izvedel povelje sodišča.

THE DINING SALOON, ROYAL PALACE

DR. WALTER RATHENAU, GERMAN DELEGATE

LOUIS BARTHOU, FRENCH DELEGATE

GEORGE TCHITCHERINE, RUSSIAN-SOVIET DELEGATE

Z GENOVSKO KONFERENCO.
Leva slika nam kaže obednico v takozvani kraljevi palači, desna vhod v palačo. Spodaj so zastopniki Nemčije, Francije in Rusije.

80.000 PREMOGARJEV IZROČENIH STRADANJU

Unijski uradniki bodo naprosili delavce v New Yorku, naj pošljejo tovaršem v West Virginiji pomoč.

Osemdeset tisoč ljudi, vključno unijske in nemunjske premogarje v West Virginiji z njih družinami vred bo izpostavljenih pomanjkanju in stradanju vsled premogarske stavke, — je izjavil večeraj v New Yorku Lawrence Dwyer, iz Beckley, W. Va., član mednarodnega sveta United Mine Workers. Naprositi hoče organizirano delavstvo v New Yorku, naj skuša takoj nuditi potrebno pomoč 80.000 možem, ženkam in otrokom v New River in Winding Gulf okrajih.

Mr. Dwyer je objavil, da so delavci v Baltimore prispevali toliko, da je mogel odposlati toliko zalogo živil, da bo mogoče prehranjati premogarje v teh dveh okrajih do prvega naslednjega meseca.

Mr. Dwyer je rekel nadalje, da bo moral opustiti svoje pomožno delo še ta teden, ker bo moral nastopiti prihodnji ponedeljek v Charleston, W. Va., s približno 300 nadaljnimi, ki so vsi obtoženi izdajstva. On je bil namreč stavljen pod obtožbo z drugimi unijskimi uradniki vred v zvezi z oboroženim pohodom premogarjev na Logan nemunjski okraj tekem avgusta meseca preteklega leta ter je sedaj pod jamščino \$15.000.

Rekel je, da se bo tozadevne obravnave najbrž preložilo, ker se boje delodajalci, da bodo prišli pri tej obravnavi na dan metode, katerih so se posluževali delodajalci, ki so skušali terorizirati glane in uradnike unijske s pomočjo svojih najetih banditov.

Le malo napredka je poročati iz zasedanj konferenca za določanje plačilne lestvice za antracitna polja. Sam Warriner iz Philadelphije, zastopnik delodajalcev, je izjavil, da se bo še pred koncem tedna pričelo razpravljati o plačilni lestvici.

GROZNA NESREČA NA POSTAJI V BITOLJU

Štiristo vagonov municije je šlo v zrak. — Na stotine oseb mrtvih. Otroci in vojaki.

Belgrad, Jugoslavija, 20. apr. V bližini železniške postaje pri Bitolju je eksplodirala velikanska zaloga municije, ki je bila nalozena na štiristo vagonih.

Več sto oseb je mrtvih, na tisoče ranjenih, del mesta je čisto razdejano. Več kot polovica prebivalcev je izgubila svoja domovja.

Koliko civilistov je bilo usmrčenih, se najbrž ne bo moglo nikdar dognati.

Sen so dospela poročila, da je najmanj štiristo vojakov mrtvih. Žrtve obstajajo večinoma iz otrok in vojakov.

Vsled zračnega pritiska se je posula neka cerkev, v kateri so otroci molili.

Baraka, v kateri je obedovalo 1800 vojakov, je razdejana. Tako po eksploziji je izbruhnil požar v raznih delih mesta.

Med mrtvimi je baje tudi Mrs. William Brewster iz New Yorka, ki je vodila ameriško misijonsko šolo v Bitolju.

REVOLUCIONARNI VODJA KAPP DOSPEL V MONAKOVO.

Berlin, Nemčija, 18. aprila. — Dr. Wolfgang Kapp, ki je vodil leta 1922 puč proti nemški vladi, je dospel v Lipsko. Tam si ga aretirali. Pred sodiščem se bo moral zagovarjati zastran veleizdaje.

Čeprav niso zastopniki delavcev izdali nobenega pozitivnega ugotovila, se vendar glasi, da skušajo delodajalci po njih mnenju zavlačevati pogajanja s tem, da se nočejo lotiti vprašanje plačilne lestvice.

DUBLIN POZORIŠČE VROČIH BOJEV

Po ulicah in cestah Dublina divjajo vroči boji med nasprotnočinami si strankami.

Dublin, Irsko, 20. aprila. — Zaduja noč je bila najhujša kar jih je doživel Dublin izza Velike noči, vsaj v kolikor se tiče kravalov. Prebivalci niso mogli spat vsi pri neprestanem streljanju s puškami in strojnimi topi. Zastopniki vojaških avtomobilov, ki so hoteli na mesta, ki so bila nalozena, a v kolikor je znano do sedaj, je izgubil pri tem življenje le en človek.

Več poslopj, zasedenih od provizorične vlade proste irske države ter v rokah vladnih čet, je bilo napadenih, — s soglasno z zadnjimi izdajami jutranjih listov. Ob časih je bilo ostro streljanje z revolverji in avtomatičnimi pištolami prevpito od močnejšega pokanja pušk in strojnice, ki so se oglasile, ko so se pojavili na različenih mestih, kjer je prišlo do napadov, oklopni avtomobili vladnih čet.

Krog polne zjutraj je streljanje nekoliko pojenjalo, a dvajset minut pozneje je bilo čuti par ostrih salov v bližini O'Connell mostu. Kraval pa je hitro pojejal in kmalu po eni uri je bil tam napravljen mir.

Medtem pa je bilo čuti v drugih mestnih delih slična streljanja, v spremstvu eksplozij bomb, posebno pa v bližini Kings Inn, kjer so nastanjene čete, stoječe direktno pod poveljstvom glavnega stana irske republikanske armade, vendar pa ni znano, če je bilo poslopje samo napadeno.

Oborožene kare so pozneje paratirale po središču mesta in vsakega, ki se je pokazal na cesti, se je prijel.

Stevilna okna poslopja, v katerem se nahaja glavna telefonska postaja, so bila zdrobljena od krogelj in delo je bilo treba prekiniti za celo uro.

Redne čete, ki so patrulirale po Grafton St. so bile napadene

KRITIČEN POLOŽAJ NA KONFERENCI

POINCARÉ JE MNENJA, DA SE SMATRA KONCESIJE, DANE BERLINU, ZA SLABOST. — PRAVI, DA KRŠI RUSKA POGODBA POGOJE, STAVLJENE GLEDE OBOROŽEVANJA. — KAKŠNE KAZNI NAJ SE NALOŽI NEMČIJI. — POGODBA BO PRAVOMOČNA.

Pariz, Francija, 20. aprila. — Navodila, katera je postal ministrijski predsednik Poincaré francoskim poslanikom v glavnih mestih zaveznikov in katera je v polni meri odobril francoski kabinet, se glase, da morajo vstrajati pri energičnih odredbah, katere naj se vprizori v namenu, da se kaznuje Nemčija, če ne bo ruskemu zavezniški sedaj izvedli z največjo odločnostjo.

On je mnenja, da ni nobena izmed koncesij, danih Nemčiji, do sedaj dovedla do kake sprave, pač pa da je vse te koncesije smatrala Nemčija kot dokaz slabosti zaveznikov ter kot bodrilo za nadaljni odpor.

Ministrijski predsednik Poincaré je imel posvetovanja s številnimi voditelji različnih strank v najtesnejšem stiku s položajem. Konservativci in nacionalisti so priporočili trdno stališče kot je bilo pričakovati, dočim so bolj liberalni elementi v parlamentu, zastopani po takih voditeljih kot Herriot, načelnik radikalcev, dali ministrijskemu predsedniku razumeti, da bodo podpirali kabinet v vsakem njegovem prizadevanju, da se napravi koncesijam v Versailleske mirovne pogodbe.

Danes se je povdarjalo, da je dovedla rusko-nemška pogodba do lahkih kršenj Versailleske pogodbe od strani Nemčije z ozirom na vojaški material, kajti kot kaže vse so Nemci prodali orožje, katero so pustili ruski begunci v Nemčiji, mesto da bi ga izročili komisiji v uničenje kot do ločeno v mirovni pogodbi.

Tukaj se dosti špekulira, kakšne vrste kazni se namerava naloziti Nemčiji, kajti smatra se skoro za gotovo, da bo vprizorjena kaka akcija te vrste. Zasedanje Ruhr okraja je predlog, o katerem se sili ne bo sprejelo danes, — je rekel večeraj, — bodo ruski odzgovor kljub temu objavili. — Naš odgovor je namenjen celemu svetu, — je rekel.

ČUDEN PATRON.

Chicago, 20. aprila. — Sto dolarjev na mesec je dosti velika plača, da se človek lahko poroči, — je večeraj izjavil pred sodiščem za družinske odnose sodnik Adams. Do tega mnenja je prišel na temelju proučevanja stotih in stotih slučajev družinskih sporov, s katerim je imel posla.

— Mlad človek, ki ima \$100 na mesec, se lahko oženi, če je ženska, katero izbere, prave vrste, — je rekel. — Vsaka dvojica lahko izhaja s sto dolarji na mesec, če obstaja medsebojna ljubezen. (Radi bi vedeli, če bi mogel sodnik Adams živeti s sto dolarji na mesec. Charity begins at home.)

POZOR POTNIKI!

Izletniški parnik
"BELVEDERE"
(Cosulich Line)

odpluje iz New Yorka v Trst
dne 14. junija

naše potnike bo spremljal naš zastopnik skozi iz New Yorka do Ljubljane oziroma Zagreba,

ter bo vse potrebno poskrbljeno, da bodo potovali kolikor mogoče udobno, da bodo sami zase, ter da bodo imeli posebno hrano, ako bo le mogoče, ter posebni vlak iz Trsta, ako se jih bo priglasilo za dostno število.

Za natančnejša pojasnila pišite na
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York

(Advertisement)

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banke izvršujejo po nizki ceni, zaračunane in hitro. Večraj se bilo naše cene sledijo:

Jugoslavija:			
Razporedila na sedaj pošte in izplačuje "Kr. poštni šekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.			
300 kron		\$ 1.30	1.000 kron \$ 3.80
400 kron		\$ 1.70	10.000 kron \$37.00
500 kron		\$ 2.10	

Glavne narobe ministrstva za pošte in brzelo v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakazovati mnoge potne pošte edinele v danjih; za vsake štiri krene bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krene ostane torej nespremenjeno.

Italija in zvezovalno ozemlje:			
Razporedila na sedaj pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.			
50 lir		\$ 3.30	500 lir \$29.00
100 lir		\$ 6.20	1000 lir \$58.00
300 lir		\$18.00	

Nemška Avstrija:
Razporedila na sedaj pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

Radi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji mnoge ameriške dolare. Naša politobna za vsake posamezne nakazilo do \$10. — znaša 50 centov; od \$10. — do \$50. — po \$1. —; do 100 — po 2 centa od dolarja.

Pod istimi pogoji izstavljamo tudi dolar-ške in polidne ameriške dolare v Jugoslavijo in v Italijo.

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepredvidljivo; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnosa. Mi računamo po ceni istega dne kot nam pošlani denar dopje v rok.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njena podružnice imamo najugodnejše in varne pogoje, ki bodo velike koristi za vas, ki se ali so že ali se bodo posluževali naše banke. Denga nam je postala najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejeto bivališče naznanja, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2276**IRSKA - SVARILEN VZGLED**

Že par mesecev nudi Irska nad vse mučen prizor za vsakega, ki ljubi prostost ter zna ceniti narod, ki je žrtvoval vse, življenje in imetje, da je dosegel ta največji blagor.

Po zatiranju, ki je trajalo stoletja in stoletja in tem katerih se je pisalo zgodovino zelenega otoka z krvjo mučnikov in krvnikov ter z ognjem in mečem, je bila oblastna Anglija prisiljena dati irskemu narodu prostost, seveda ne polne prostosti, a vendar prostost, o kateri so sanjali tako številne generacije irskega naroda.

Ustanovljena je bila prosta irska država, ki je na temelju sklenjene pogodbe z Anglijo le v najbolj rahli zvezi z angleškim imperijem.

Pri sklenitvi tozadavne pogodbe so vpoštevali tudi čustvovanja protestantskega Ulstra, to je severnega dela irskega otoka, ki je imel že prej svojo lastno avtonomno vlado.

Celi svet je sprejel z veseljem vest, da je vendar prišel enkrat konec prelivanja krvi ter medsebojnemu uničevanju, a veselje je bilo prenapetost. V trenutku, ko je bila ustanovljena prosta irska država, je razpadla južna Irska takoj na dva dela, v dve stranki, ki se sedaj med seboj bolj sovražita kot sta prej skupaj so vrazili Anglijo in njeno navlado.

Voditelji ene stranke, to je stranke, kateri je irski narodni parlament poveril provizorično vlado, so Collins, Griffith in drugi borili, ki so se odlikovali od mladega v boju proti angleškemu nasilju ter trpeli za to.

Nasprotniki pogodbe, to je neizprosne republikanec, ki hočejo prosto in neodvisno irsko republiko, brez najmanjšega stika z Anglijo, vodi Eamon de Valera, prejšnji predsednik irske republike, dokler je slednja obstajala le še v glavah domoljubov, čeprav je bila na skrivnem dejanska organizirana ter imela svojo lastno armado.

Od onega časa naprej, ko se je vnel med tema dvema strankama boj za prvenstvo, je na Irskem še manj miru kot ga je bilo, ko je visel nad deželo meč Anglije.

Medsebojni poboji so na dnevnem redu, in nikomur ne pade v glavo, da bi skušal napraviti red v deželi ter organizirati redno in trajno vlado.

Še nekoliko časa in svet bo prišel do prepričanja, da so Irski popolnoma nesposobni, da bi vladili samim sebi in nikdo se ne bo čudil, če se bo vrnila Anglija ter napravila red v deželi.

V takem slučaju pa bi se obe nesprotni stranki seveda takoj zopet združili ter se vzajemno zopet pričeli boriti proti angleškemu nadgospodstvu.

Irski narod kot tak pa bi bil osleparjen in oiganjen za svojo prostost.

Vzglede Irske naj si stavijo pred oči tudi nekateri naši jugoslovanski laži-voditelji, ki sanjajo o separatizmu, o treh državah, v katere naj se razcepi sedanja Jugoslavija, da bodo postale tem lažje plen pohlepni sosedov, katerim je že sedanja jugoslovanska država trn v peti in jim bo še dosti bolj, ko se bojačila ter na notranje konsolidirala.

Jugoslovanska država je postala dejstvo, in gorje onemu, ki bi roval proti njej.

Jugoslovansko priseljevanje.

Uradne statistike o priseljevanju Jugoslovancev v Združene države in izseljevanju iz istih nudi nekaj jako zanimivih in podučnih podatkov.

Spodaj navedene številke so vzete iz uradnih poročil generalnega komisarja za priseljevanje in se tičejo le priseljencev oziroma izseljencev v ožjem zmislu besede. Priseljenjske oblasti namreč razlikujejo med "Immigrant alien" in "Non-immigrant alien" oziroma med "Emigrant alien" in "Non-emigrant alien". Inozemci, ki so bili poprej nastanjeni v inozemstvu in prihajajo z namenom, da se stalno naselijo v Združenih državah, spadajo med "Immigrant alien" ali inozemske priseljence; oni inozemci pa, ki so bili stalno nastanjeni v Združenih državah in odhajajo z namenom, da se stalno naselijo v inozemstvu, spadajo med "Emigrant alien" ali inozemske izseljence. "Non-immigrant alien" pa so oni inozemci, ki prihajajo v Združene države le začasno na obisk; vsi inozemci, nastanjeni v Združenih državah, ki odpotujejo v stari kraj na začasen obisk, so klasificirani ob svojem odhodu kot "Non-emigrant alien" in ob svojem povratu kot "Non-immigrant alien".

Sledi podatki se torej tičejo le inozemskih priseljencev oziroma izseljencev in se ne tičejo onih inozemcev, ki prihajajo le na

kratek obisk, niti onih inozemcev, ki odhajajo v stari kraj na obisk in se zopet vračajo. Ameriški državljani seveda tudi nso všteti.

Iz podatkov generalnega priseljenjskega komisarja je razvidno, da od začetka tekočega fiskalnega leta (1. julija 1921) do konca letošnjega februarja se je priselilo v Združene države iz Jugoslavije 6005 ljudi, dočim se jih je izselilo iz Združenih držav v Jugoslavijo 8226. Izselilo se jih je torej tekom teh osmih mesecev 2221 več kot se jih je priselilo.

Priseljenjske oblasti ne porazrežajo priseljence in izseljence le po deželi, iz katere prihajajo oziroma kamor odhajajo, ampak tudi po narodnosti. Glede Jugoslovancev se uradna poročila žalibog držijo še vedno neke jako zastarele in neznatne metode; porazdeljeni so v tri skupine: 1. Bulgari, Srbi in Črnogorci, 2. Hrvati in Slovenci, 3. Dalmatinci, Bosanci in Hercegovci. Razdelitev v Srbe, Hrvate in Slovence je bila jako bolj umestna; razum tega so v prvi skupini prišteli tudi Bulgare. Ako smatramo za Bulgare po narodnosti vse one priseljence, ki prihajajo iz Bulgarske, oziroma one izseljence, ki odhajajo v Bulgarsko, bomo — odštevši iste — doznali priseljevanje in izseljevanje Srbov, Hrvatov in Slovencev po narodnosti. Seveda to ni popolnoma natančno, ker je morda tudi nekaj bulgarskih priseljencev izven Bulgarske, ali bulgarsko priseljevanje je sploh tako malenkostno, da bi eventualna razlika komaj prišla v poštev.

Od 1. julija 1921 do konca februarja 1922 se je priselilo v Zdr. države: 1. Bulgarov, Srbov in Črnogorcev 1320 (med temi iz Bulgarske 294) in izselilo 4901 (med temi iz Bulgarske 598). 2. Hrvatov in Slovencev priselilo 3675 in izselilo 3632. 3. Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev priselilo 251 in izselilo 393. Skupaj vseh Jugoslovancev (Srbov, Hrvatov in Slovencev, ne pa Bulgarov) se je priselilo v tej dobi 4952 in izselilo 8328, torej 3376 več izselilo kot priselilo.

Skraino zanimivo je, ako primerjamo podatke po državi in one po narodnosti. Razvidno iz njih, da je v tej dobi prišlo 6005 priseljencev iz Jugoslavije ali le 4952 Srbov, Hrvatov in Slovencev. To more le pomenjati, ako so ti uradni podatki zanesljivi, da se iz Jugoslavije priseljuje precejšnje število ljudi, ki niso Jugoslovani po narodnosti, katero število mora biti še večje kot razlika med obema podatkom, ako pomislimo na priseljevanje Jugoslovancev, ki niso vključeni v Jugoslavijo. Glede izseljevanja pa je ravno narobe: v Jugoslavijo se je izselilo 8226 ljudi, a Jugoslovancev po narodnosti 8328.

Izmed evropskih držav, glede katerih je bilo v navedenih osmih mesecih izseljevanje večje kot priseljevanje, naj navedemo razum: Jugoslavije; Bulgarsko, Grško, Italijo, Poljsko in Portugalsko; priseljevanje je bilo znatno večje kot izseljevanje glede Avstrije, Ogrske, Čehoslovaške, Francoske, Nemčije, Rumunske, Rusije, Švedske, Norveške, Švice, Turčije in Anglije. Skupno priseljevanje iz celega sveta v Združene države je znašalo tekom osmih mesecev 226,841 in izseljevanje 152,649. Izmed priseljencev je bil ženski spol v znatni večini (119.694), dočim le četrti del izseljencev so bile ženske. Možkih se je več izselilo kot priselilo.

Kar se tiče jugoslovanskega priseljevanja v fiskalnem letu 1920—21 (od 1. julija 1920 do 30. junija 1921) — torej pred vzpostavitvijo sedanjega omejevalnega priseljenjskega zakona, — je isto daleč presegalo izseljevanje. V tem letu je prišlo iz Jugoslavije 23536 priseljencev in izselilo se jih je tja 13.034. Po narodnosti pa (vzveši v poštev gori navedene tri narodnostne skupine in odštevši Bulgare) se je priselilo 19.080 in izselilo 11.232 Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Od 1. julija 1919 do 28. februarja 1922 se je torej priselilo iz Jugoslavije 31.429 ljudi in izselilo tja 49.734. Po narodnosti: priselilo 25.562 in izselilo 48.831 Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Za fiskalno leto 1918—19 nimamo seveda podatkov glede priseljevanja iz Jugoslavije, ki je šele nastalo ravno sredi tega leta. Pač pa imamo statistike po narodnosti, iz katerih bi bilo razvidno, da se je v tej dobi priselilo le 210 in izselilo 506 Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V fiskalnih letih 1909 do vstevši 1919, torej v desetletju od 1. julija 1909 do 30. junija 1919 se je priselilo 230.112 in izselilo 82.761 Srbov, Hrvatov in Slovencev. To priseljevanje in izseljevanje je bilo skoraj vse pred izbruhom vojne.

Iz Jugoslavije.

Zagrebski nadškof proklinja hrv. narodno cerkev.

Iz Zagreba poročajo: V nedeljo 12. marca je bilo po naredbi nadškofa pri vseh glavnih mašah v zagrebski škofiji proglašeno svečano prokletstvo nad organizatorji in pristajalci hrvatske narodne cerkve ter nad hrvatskimi reformisti in obiskovalci maš v hrvatskem jeziku. Ta najnovejša "kletev" iz zagrebskega kaptola je iznenadila, ker kaže na srednjeveške nazore, ki vladajo na kaptolu pod vplivom jezuitov. "Kletev" tudi grozi reformistom z državnno silo, kakor da so to kakšni protidržavni ljudje!

Sanatorij za državne uslužbence.

Zveza nabavnih zadrug državnih uslužbenec je predložila ministru za šume in rudnike prošnjo, da ji odstopi kompleks zemljišča in gozda ter pravico do eksploatacije vodne sile v okolici Plitviških jezer na Hrvatskem v svrhu, da zveza zgradi tamkaj zdravilišče, hotel in sanatorij za državne uslužbence.

Samomor beograjskega trgovca.

Beograjski trgovec Salomon Demajo se je vrge pod brzovlak. Slike je prej zimske suknje in klobuk ter položil nanj listek z napisom: "V zimski suknji je moja legitimacija." Kolesa lokomotive so Demaju odrezala obe nogi padni Moravi za Čačak in 3 bliz nad kolenom, truplo pa je bilo na nje okroge. Konzorcij namerava kose raztrgano. Kaj je nesrečnega uvesti tudi električni cestno-žgunal v smrt, še ni pojasnjeno.

Velik dom za siromašno deco.

Oddelek za zaščito dece v ministru za socialno politiko je predložil za socialno politiko je predložil ogromno zgradbo v Beli cerkvi, ki jo je ta občina poklonila Jugoslaviji za siromašno deco. Šef ameriške misije pa je odobrilo 600.000 dolarjev za popravilo tega poslopja.

Zagonetna smrt ruske begunke.

Pred kratkim je v Kragujevcu di zločina nepokopane na dve v Srbiji umrla ruska begunka leti je. Kot nazarene je odklogrofica Muravjeva. Njena smrt ni nil prisego kralju in domovini ter sprva vzbudila nikake pozornosti, ni hotel prevzeti puške.

Peter Zgaga

Se eno o smrti škofa Napotnika:

Vse slovensko časopisje ga časti in piše:

Leta 1918, ko je izprevidel, da je Avstrijca res uničena in da ne gre ne tako in ne tako, pač pa popolnoma drugače, je postal navdušen Jugoslovanc.

Takih "Jugoslovancev" je bilo dosti.

Sam Bog naj nas varje pred njimi.

Včasih dobiš po pošti vabilo za to ali ono prireditve. Če se strinjaš s snubei, že vnaprej skleneš, da greš, če ne, pa vabilo enostavno proč vržeš.

Toda to ni pravilno. Vabila in programi nudijo človeku dosti premišljevanja ter ga vodijo k raznim zaključkom, seveda, če zna čitati in misliti.

Včeraj sem dobil vabilo za neko jugoslovansko afero v New Yorku.

Za afero bo odgovorno v največji meri članstvo "Reprezentativnega Kluba".

Omenil bom samo par odstavkov iz dolgega programa, ki je tiskan v angleščini.

Mene je zbodel v oči izraz "Jugoslav or Serbian".

Če bi ne bilo narobe, bi že še šlo nekako, toda prireditelji hočejo predstaviti ameriški publiki, da pomeni beseda "Jugoslovanc" isto kot beseda "Srbi".

V resnici so pa vsi Srbi Jugoslovanci, dočim niso vsi Jugoslovanci Srbi.

V programu je rečeno, da bo navzoč tudi jugoslovanski konzul.

To mora biti velik gospod, kajti njegovi službeni naslovi obsegajo kar tri cele tiskane vrste.

Nastopali bodo jugoslovanski umetniki, vseučiliški profesorji in celokupni konzulat — torej ljudje, ki so ustvarjeni samo za reprezentacijo.

Jugoslovanski umetnik Mr. Bil bo zapel svojo povsod poznano "Povsod me poznajo".

S to svojo pesmijo je dosegel že kar lepe uspehe med jugoslovanskim narodom v Ameriki.

Ker je gospod jako talentiran pevec, mu merda ne bi delalo posebnih težav, če bi se še kakke druge pesmi priučil, da bi imel dve na razpolago in bi jih ob raznih prilikah izmenoma pel.

Iz programa je nadalje razvidno, da bo predaval o jugoslovanskem petju Mr. Ml.

Poleg njegovega imena je goztočasen pristavek: predsednik Zveze Jug. Pev. Društev, ki ima pod svojim okriljem 73 jugoslovanskih pevskih društev v Ameriki. Predavanje bo zanj jako utrudljivo.

Vseh virov se bo moral poslužiti in poleg tega še velike porcije pristne jugoslovanske fantazije, da bo vseh teh trinajst deset jugoslovanskih pevskih društev v Ameriki že vsaj po imenu našel.

V splošnem je pa program čisto nedolžen.

Jugoslovanska
 Ustanovljena 1. 1938

Katol. Jednina
 Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor:
 Predsednik: RUDOLF PERDAN, 935 E. 185th St., Cleveland, O.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 105 Pearl Ave., Laramie, Wyo.
 Tajnik: JOSEPH PISHIER, Ely, Minn.
 Ringajnik: GEO. L. BLOCH, Ely, Minn.
 Blagajnik neizplačanih smrtne: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni izdajatelj:
 Dr. JOS. V. GRAHEK, 643 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
 MOHOR MLADIĆ, 2903 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
 FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
 LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
 GREGOR J. PORENTA, 2912 Beacon Ave., Seattle, Wash.
 FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:
 VALENTIN PIRO, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
 PAULINE ERMENG, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
 JOSEF STELLER, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
 ANTON CELARO, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasillo: "Glas Naroda".
 Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne posiljanje naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnice sprejema naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnik: bliznjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.

Iz Slovenije.

Srezi v Sloveniji.
 V Beogradu se je 9. marca obdržala skupna seja slovenskih političnih skupin. Na seji je bila prisotna Demokratična stranka, ležala nezavestna. Tudi neki komunistične stranke, da izdelata za skbi, ki je prihitel ponosnečnik na ministra za izenačenje zakonov pomeč, je dobil močan udarec od skupni predlog razdelitve slovenskih oblasti na srezi. Dosežen je sporazum, da ostanje srezi v nazvali razvati z elektriko.

Ponesrečeno izseljevanje.
 Lastnik pogorelega paromlina v Mariboru, dr. Franz, je prejel zadnje dni od nekakega neznanca 2 pismi, v katerih mu javlja, da je goro: novi srezi bodo Trebnje z 800.000 dolarjev pripravljen Mokronogom, dalje Laško in izdati požigalca. Dr. Franz je o zvezi takoj obvestil policijo, ki je prišla kmalu izseljevanju na sled. V neki trafikli, kamor bi moral biti poslan denar, je namreč goni in Mozirju. Korektura (popravek) se izvede v kozjanskem okraju. — Konferenci so prisostvovali tudi poslanci SSJ, ki so imeli se neke posebne želje, v načelu pa so pristali na zgorajšnji načrt. Klerikale so odklonili sodelovanje pri konferenci z motivacijo, da jim je vseeno.

Kraljevska dvojica poseti Slovenijo.
 Kralj Aleksander je sprejel v posebni avdiciji ministra n. r. dr. Kramerja ter mu v razgovoru povedal med drugim, da namerna vata kralj in kraljica letošnje poltje dalj časa bivat v Sloveniji, zlasti na Bledu, ter dostavil, da so ga lepi slovenski kraji in dokazi slovenske narodne zavesti tako navdušili, da želi vsakokor te kraje čimprej razkazati svoji soprogi, jugoslovanski kraljici.

Električno žico hotela odstraniti.
 Neka ženska je hotela v Urba, Minn. Bilo srečno! novi ulici v Mariboru odstraniti

SLOVENSKA VEST.
 Carson Lake, Minn.

Poročno dovoljenje sta si vzela Jakob Podlipnik in Marija Kravce v Hibbingu, Minn. Poroka bo dne 1. maja 1922. Medene tedne bosta imela v Kittsville, Minn.

Poročevalec.

ZASTAVE
 VICTOR NAVINSEK 331 GREEVE ST.,
 CONEMAUGH, PA.

REGALIJE, TROBOJNICE,
 KAPE, PREKORAMNICE,
 in vse potrebščine za društva.
 GARANTIRANO DELO.
 ZMERNE CENE.

EDINO -- PRAVA -- SLOVENSKA TVRDKA

ŠTEDENJE KOT IZDATEK**Katero pot gre Vaš denar?**

PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TO V NAPREJ!

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umerno, ako se preračuna načrt za izdajo svojih dohodkov, brez ozira na to kako rabi so, ali kako občutni so odbitki na istih.

Ako smo toraj dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako sigurno in skrbno kakor ga bi dolgovali mesarju namesto samemu sebi — potem je vprašanje rešeno.

DAJTE NAM PRILIKO RAZLOŽITI VAM NAČIN, KI BI BIL NAJBOLJ PRIMEREN VAŠIM POTREBAM.

Glavno zastopstvo
Jadranske Banke

FRANK SAKSER STATE BANK
 82 Cortlandt Street — New York, N. Y.

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaborian.

Za "Glas Naroda" prevaj G. P.

93

(Nadaljevanje.)

— No moje častno besedo, — je rekel, — nikdar bi si ne mogel misliti, da bo sprejela grofica moje izdajstvo tako hladno. Ko je prišla od vas v tem trenutku, me je vprašala kot vsak drugi dan, popolnoma hladno, kako ste počili moj mož in če je kaj upanja na ozdravljenje. Rekel sem ji:...

Ostalih besed pa ni izgovoril. Zdravnik je zapazil skrajno potrtost odvnetnika.

— Kaj za Boga pa vam je? — je vprašal.

— Stvar je ta: — Jaz se vprašujem, če sem prebujen ali če sanjam. Če je ta ženska kriva, ji je lastna drznost, ki presega vse pojme.

— Kaj, če je? Ali ste izpremenili svoje nazore glede njene krivde?

Gospod Folgat je izgledal poparjen kot še nikoli.

— Ah, — je rekel, — jaz komaj poznam samega sebe. Ali ne vidite, da sem izgubil svojo glavo, da ne vem, kaj bi si mislil in kaj vrjel?

— Aha.

— Res, doktor. Priznam, da nisem omejen človek. Že pet let imam posla v kriminalnih sodiščih. Imel sem opravka z najglobljimi nižjimi življenji. Videl sem čudne stvari, se seznanil z izvanrednimi značajmi ter cel naravnost bajne storitve.

Tedaj pa je prišla vrsta na zdravnika, da je bil začuden. Dejanjski je pozabil sneti svoja očala ter jih obrisati.

— No, kaj pa je rekla grofica?

— Lahko vam povem sleherno besedo in prav nič modrejši ne boste, — je odvrnil odvnetnik. — Vi bi morali biti jukaj, jo slišati in videti! Kakšna ženska! Niti najmanjša mišica v njenem licu se ni premaknila. Njene oči so ostale jasne in čiste. Nikakega ginjenja ni bilo opaziti v njenem glasu. In s kakšnim izrazom me je zavrnila! Pojdite, doktor, prosim vas.

Odšla sta ven ter prišla že precej navzdol po dolgi poti skozi vrt, ko se jima je približala stara črna ter jih obrisati.

— No, kaj pa je rekla grofica?

— Lahko vam povem sleherno besedo in prav nič modrejši ne boste, — je odvrnil odvnetnik. — Vi bi morali biti jukaj, jo slišati in videti! Kakšna ženska! Niti najmanjša mišica v njenem licu se ni premaknila. Njene oči so ostale jasne in čiste. Nikakega ginjenja ni bilo opaziti v njenem glasu. In s kakšnim izrazom me je zavrnila! Pojdite, doktor, prosim vas.

— Zapravite si, — je rekel, — da je pogosto najti resnico na ustnih otrok.

— Kaj pa mislite s tem? — je rekel Folgat.

— Med tem časom je prišla mlada deklica do obeh. Bila je to kaj mična deklica, stara čem do devet let, plavalasa, modrih oči ter z vsemi znaki inteligence, a brez vsake boječnosti.

— Kako ti je kaj, mala Marta? — je vprašal zdravnik z najbolj n žnim glasom, katerega se je znal poslužiti ob priliki.

— Dobro jutro, gospoda, — je odvrnila ona ter se priklonila.

Dr. Sejnbo se je sklonil navzdol, poljubil njeno rožno lice ter rekel nato:

— Ti si žalostna, Marta?

— Da, ker je belan papa in tudi moja sestra, — je odvrnila ona z globokim vzdihom.

— In tudi ker pogreša Valpinson?

— Gotovo, tudi radi tega.

— Tukaj je zelo lepo ter imaš velik vrt, kjer se lahko igraš. Ona je znajala s svojo glavico ter odvrnila:

— Gotovo je lepo tukaj, a — jaz se bojim.

— Česa se bojiš, draga moja?

Pokazala je na kipe, se stresla ter rekla:

— Na večer, ko pride mrak, se mi zdi, da se premikajo. Mislim, da vilim ljudi, ki se skrivajo za drevesi, kot oni, ki je hotel ubiti mojega papočka.

— Vi se morate iznebiti teh grdih misli, gospodična Marta, — se je oglašal gospod Folgat.

Dr. Sejnbo pa mu ni dovolil iti naprej.

— Kaj, Marta? Nisem vedel, da si tako bojazljiva. Mislim sem nasprotno, da si zelo pogumna. Tvoj papa mi je povedal na večer požara, da se ne bojiš nobene stvari.

— Moj papa je imel prav.

— In vendar je moralo biti strašno, ko so vas prebudili plameni.

— O ne, niso bili plameni, ki so me prebudili, doktor.

— Požar je vendar izbruhnil.

— Jaz nisem spala ob onem času, doktor. Prebudilo me je loputanje z vratni, katera je mama močno zaprla, ko je prišla noter.

Ista slutnja se je pojavila v Folgatu in doktorju in oba sta se stresla.

— Ti se moraš motiti, Marta, — je nadaljeval zdravnik. — Tvoja mati ni prišla nazaj ob času požara.

— Da, da, gospod.

— Ne; ti se motiš.

Mala deklica se je vzravala z onim slovesnim ogorčenjem, ki se loti otrok, kadar se dvomi o resničnosti njih izjav. Rekla je:

— Popolnoma sem prepričana o tem, kar pravim ter se čisto natančno spominjam vsake stvari. Šla sem spat ob običajni uri in bila sem zelo izmačena od igranja. Ko sem spala, je šla mama ven.

Njen povratek pa me je prebudil. Kakor hitro je prišla noter, se je sklonila nad posteljo moje mlajše sestre ter se ozrla na njo za trenutek tako žalostno, da sem skoro pričela jokati. Nato je šla ter sedla poleg okna, iz postelje sem jo natihem opazovala ter videla, kako so ji tekale po licu debele solze, — ko je naenkrat počil zunaj strel.

Gospod Folgat in zdravnik sta se s strahom spogledala.

— Potem si popolnoma prepričana, da je bila tvoja mama v sobi, ko je počil prvi strel? — je vprašal zdravnik.

— Gotovo, doktor. Ko je mama čula strel, se je vzravala ter nagnila glavo kot človek, ki prisluškuje. Skoro takoj nato je padel drugi strel. Mama je dvignila roki proti nebu ter vzkliknila: — Veliki Bog! — Nato pa je hitro odhitela ven.

Še nikdar ni bilo smehljaja, ki bi bil bolj hinavski kot oni, katerega je nosil zdravnik krog svojih ustne medtem, ko je mala deklica pripovedovala svojo povest.

— Tebi se je moralo vse to sanjati, Marta, — je rekel.

Tedaj pa se je vmesala guvernanta, rekoč:

(Dalje prihodnj.)

Plesalčeva tragedija.

Čisto blizu rumene, velike budimpeštanske umobolnice stoji lična vila velike madžarske tragedije Emilije Markus. Pot iz te vile do umobolnice ni dolga, a bil je to zadnji kos križevca pota velikega umetnika, ki je kot meteor žarel v umetnosti dveh delov sveta, našel v vili ljubezen, sanjal svojo družinsko srečo in se dal — zapreti v umobolnico kot živi mrtvec.

Ta umetnik je slavni plesalec Nijinski, ponos in prva zvezda carskega ruskega baleta, ki je nastopil pred kakimi desetimi leti svojo slavno pot po glavnih mestih Evrope. Še danes se spominjamo, kako navdušenost je vzbudil ta ansambl, v katerem je bila združena najvišja tehnika, najenostavnejša režija in slikovita oprema. Senzacija njegova pa je bil plesalec Nijinski, čigar umetnost je stala celo nad umetnostjo Karsavine. To pa ne zaradi tega, ker je plesal, kot da plava v sanjah, ker je imel v svojih slikah vse polno na novo ustvarjenih motivov, ki so podirali vse desedanje — ne, temveč zato, ker je vse to plesal čaroben moški, dovršeno, zaokroženo in ljubko — in vendar pri vsem tem ohranil svojo močnatost. Čutil si: po dolgem prestanku se je pojavilo na polju plesa nekaj izvanrednega.

Najbolj je to čutila neka mlada plavalasa deklica v Budimpešti, ki je prisostvovala vsaki predstavi, kadar je plesal Nijinski in takoj je doživel sklep v njeni duši: Tega ali pa nikogar. To je bila gospodična Romola, hči igralke Endrije Markus, gospodična, ki je podedovala po svoji materi ne samo njen talent, ampak tudi njeno energijo. Mirno in resno je skovala svoj načrt, nikomur ziniti o tem besede, niti Nijinskega se ni zaupala, niti se z njim seznanila. Ko pa je zoznala, da odpotuje balet v Pariz, je šla tudi gospodična v Pariz, — tam pa ni iskala nobenih stikov z Nijinskim, pač pa se je z vso vno močjo oprijela plesa. Ni hotela stopiti predenj kot kakšna neizkušena mlada, zaljubljena deklica; saj jih je bilo vse polno, ki so mu venomer pošiljale ljubezenska pisma. Hotela je tudi sama kaj vedeti o njegovi umetnosti. Ko se je ruski balet vkreal v Cherbougu na ladjo za Južno Ameriko, si opazil v mednarodni družbi tudi krasno madžarsko dekletce. Samoumevno se je tudi kmalu začel zanimati zanjo Nijinski. Govorila je izvrstno francosko, znala je marsikaj lepega povedati o plesu in se obnašala vedno zelo rezervirano, vedno je ostala doma. V življenju Nijinskega do takrat ljubezen in ženske niso igrale nobene posebne vloge, ta pa ga je kmalu očarala in lepega večera je ves vzplamtel v ljubezni do lepote. Romola pa se mu je umaknila in izjavila: — Samo takrat, ko naj bi se sklenil poročni prstan. — O poroki se dotedaj Nijinskemu še nikoli ni sanjalo. Poroka! Triindvajset let je bil star — misel na poroko se mu je zdela nad vse smešna, njemu, ki je svobodno jadral po svetu.

Vroč poletni večer in samotnem morju pa so podžigali v njem brepenjenje po lepi plavalaski in lepega dne je povedal svojemu prijatelju, režiserju in vodji baleta, Djagilevu, da se hoče poročiti. Djagilev se je zgražal. Videl je v duhu propast baleta — oženjen Nijinski bo izgubil kot plesalec ves čar. Pregovarjal ga je, da bi ga odvrnil od te blazne misli. Plesalec pa je to samo še bolj podžigalo. Ko je stopil v Rio de Janeiro na kopno, je bila prva pot Nijinskega na — ruski in madžarski konzulat — druga pa na magistrat. K prvi baletni skušniji je prišel že kot zakonski mož. — Kakor povsod dosedaj, so želi tudi v Južni Ameriki silne uspehe, toda skupno delo Nijinskega in Djagileva ter kolegov je vedno bolj trpelo in prišlo je do nasprotja. Niso mu mogli odpustiti, da se je oženil in mladi par je imel kmalu okoli sebe same sovražnike. Zazelela sta si, da si poiščeata kotiček, daleč proč od vseh teh ljudi, da uživata svojo srečo sama: in Nijinski je zapustil ansambl. Čutil je dovolj moči v sebi, la nadaljuje svoje umetniško delo sam, brez Djagileva in tovarišev. Poprej pa se je bilo treba odpočiti in najbolj pripraven kraj se mu je zdel za to vila gospe tašče v Budimpešti, posebno ker je

Romola, pričakovala veselega dogodka.

Nežna družinska idila se je ravno pričela — tu pa je izbruhnila svetovna vojna. Nijinskega so hoteli — kot Rusa — internirati. Moral se je vsak teden javiti na policiji. Ko je dobil sinčka, je pozabil, da divja vojna po svetu. Toda leto je minilo, prvo, drugo in zopet eno — vojne ni bilo konec, kaj naj začne? Iz Pariza so prihajale vesti o nezaljubljenih uspehih ruskega baleta, on pa sedi tu, ujet, nedelaven, mišice so mu zaspale, tehnika tudi ni več, kot je bila nekoč. Začel je trenirati, toda čemu, saj ni smel več Budimpešte zapustiti. Že leto dni ni stopil na oder. To so bile ure obupa in depresije, niti sproga, niti dte ga nista razvedrila več. — Leto dni je trpelo, predno je prišlo z Dunaja dovoljenje, da sme potovati v Švico. Veliko veselje je zavladalo v družini: konec je vse žalosti, slavi in uspehom se bližamo. —

Šel je v Ameriko, sestavil svoj baletni zbor, zanašal se na svojo srečo in umetnost — toda uspeha ni bilo nobenega; čez leto dni se je vrnil razočaran par nazaj v Švico. Brez vsakega poguma je sedel potni v St. Morieu, koder ga ni nadlegoval noben agent in revnatelj. Kar naenkrat pa se je ogumal in hotel iznova nastopiti: in sicer sam, brez ansambla, s čisto novimi figurami in originalnimi pozami, sestavil je svoj orkester in zamislil svoje dekoracije. V Grand Hotelu v St. Morieu so gostje čitali plakat in šli si ogledat ta čudni plesni večer. —

Ivorana pa je bila le napol zasedena. Nijinski je plesal originalne pantomime, ki jih je sam sestavil; odvideci trdijo, da je plesal lepše kot sploh kdaj poprej. Pa kaj je razumela ta medvojna publika o umetnosti? Ti bolniki, verizniki in valutni tihotape! Komaj par ljudi je pleskalo. Brez zavestnega so prinesli Nijinskega v sobo. Sledil je živčni napad, o katerem so se zdravniki zelo nepevoljno izražali.

Toda ozdravel je — zato, da je kmalu nato duševno popolnoma otopel. Srpo je gledal predse, besede ni izpregovoril. Ljubil je samoto. Nekega strašnega dne je zjutraj stopil k postelji svoja sinčka, ga vzdignil in hotel vreči ob steno. Mati ga je slučajno rešila. Kaj se je takrat trlo v njegovi duši, nam ostane skrivnost. Dete mu je bilo morda simbol njegove usodepolne ljubezni, zakona, ki mu je uničil vso njegovo umetnost. Morda je hotel svojega edinega darovati skrivnostnim zlobnim močem, ki so se zavotile zoper njega.

Nihče tega ne izve. — Kajti plesalec Nijinski je danes živi mrtvec za rumenimi stenami budimpeštanske umobolnice.

Čudežno dete.

Letos je poteklo dvesto let, odkar se je porodil neverjetno nadarjen otrok, ki je vzbujal v svojem četrtem letu pozornost vsega sveta. To je bil mladi Christian H. Heineken iz Luebecka. Ko je imel deset mesecev, je z nenavadno natančnostjo opazoval vse predmete v hiši svojih roditeljev in ko so mu ti in doživljala imenovali te predmete ter ga prihodnji dan vprašali po imenih, je otrok pokazal z roko na vsak imenovan predmet. Razen tega je poskušal točno izgovoriti imena vseh pokazanih mu predmetov. — Starši so poklicali učitelja in mali Christian je znal v osmih tednih skrobo celo biblijo, poznal je stari in novi testament in svetovno zgodovino preje, nego je dovršil eno leto. Posebno se je zanimal za zemljepis, tudi je, še ne prav tri leta star, poznal že okoli 8000 latinskih besed, a čital je že nemško in latinsko. Le pisati se je naučil šele s štirimi leti. Vrhunec njegovega čudeznega življenja je bil pot v spremstvu doživljaja v Kodanj, kjer je bil sprejet pri kralju in kjer je, sedeč v naročju doživljaja, odgovarjal celi dve uri na različna vprašanja, ki mu jih je stavil začuden kralj. Temu krasno razvitemu duhu pa je bila v očitnem nasprotju telesna slabost dečkova. Slab je vidno ter je umrl 27. julija 1721 v starosti 4 leta, 4 mesece in 21 dni.

Pretkan zločinec.

Te dni je bil v Barceloni na Španskem aretirani neki Sanchez Donato, ki je nastopal tudi pod imeni Antonio Lusina in Harrison Edison. Aretiran je bil radi sleparij, potom katerih je svoje žrtve oškodoval za en milijon dolarjev. Trdi se, da je njegovo pravo ime Antonio Luisa y Buse, ki je bil rojen v Barceloni in katerega je evropska policija lovila že skozi šest let. Mož je neverjetno pretkan lopov in že okoli stokrat se je izdalo ukaz, naj se ga aretirajo. Obsojen je bil že mnogokrat v zapor, in že bi hotel osedeti, kar je "dobilo", bi moral ostati v ječi 192 let. Nastopal je sijajno pod različnimi imeni in se sedemkrat poročil z begatimi deklicami in vidovami. V vsakem slučaju je pa kmalu po poroki okradel svojo ženo in izginil. Njegova šesta žena je bila hčerka poljskega načelnika v Havani. Policija poroča, da je Luisa nastopal kot svak finančnega ministra južnoameriške republike Ecuador. S popolnim uspehom je na otoku Mauritius v Indijskem oceanu nastopal kot španski kralj Alfonso. Tam si je "izposodil" velike vsote denar. Pozneje je nastopal kot prednik republike Andere.

Češki klerikanci o jugoslovanskih.

"Občinske Noviny", ki izhajajo v Brnu kot "dnevnik katoliškega ljudstva čehoslovaškega", pše o jugoslovanskih ustavi. Med drugim pravi: "Znano je, da je jugoslovanska avtonomija plašček za separatistične popadke, katerih logični cilj je resnični politični separatizem". — Glede takozvanega kancelarparaafa pa pravi češki katoliški dnienik: "Ne more biti pač drugače v državi, kjer je večina verskih izpovedi utemeljena na strpnosti in enakosti". Čehoslovanski klerikanci so pač treznejši od jugoslovanskih!

ADVERTISEMENTS.

POTOVANJE IZ EVROPE.
Ako imate sorodnike v Avstriji ali Nemčiji, kateri je tam pritojen ter želi priti v Ameriko, ga zamorete sedaj dobiti sem. Nalajje zamorete sedaj ameriški državljani ljubiti žene in otroke izpod 18. leta iz Jugoslavije ali za sedenega ozemlja.

Avstrijski podaniki morajo plačati vizej pri ameriškem konzulu: ameriškim denarjem in ravno tako morajo na Ellis Islandu svoto \$25.00 pokazati v ameriških dolarjih.

Glede denarnih pošiljatev v U. S. dolarjih, za vsa pojasnila glede potovanja, potrebnih listin (affidavitov) in vovnih listkov se obrabajte na najstarejšo slovensko tvrdko:

Frank Sakser State Bank,
62 Cortlandt St., New York, N. Y.

SLOVENSKA BANKA
Zakrajšek & Česarek
78 - 9TH AVENUE, NEW YORK, N.Y.
(med 15. in 16. cesto)
pošilja denar v Jugoslavijo, Italijo itd.; — prodaja vozne listke za vse važnežne drte; — izvršuje notarske posle, kjeovzveza z čezmornim krajem.
— Cene vedno med najnižjimi.
— Telefon Watkins 7237

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialiat v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravljenju vseh možnih bolezni.

Zastupljenje kr. vi. zdrav. s. glavn. Erlich. Če imate mogoče ali mehurske po telezu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite iz izčisti vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen nalez.

Vse možne bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet vrnil.

Hyronotol ali vodno kilo ozdravim v 38. urah in sicer brez operacije. Bolezni mehurske, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

MAURETANIA	25 aprila	Cherbourg	CARONIA	17 jun.	Cherbourg
ARABIC	25 aprila	Genoa	VANDYCK	17 junija	Hamburg
MANCHURIA	25 aprila	Genoa	CARONIA	17 jun.	Hamburg
HANOVER	26 aprila	Hamburg	BERENGARIA	20 junija	Cherbourg
PARIS	26 aprila	Bremen		21 jun.	Hamburg
ROCHAMBEAU	26 aprila	Havre	YORCK	21 junija	Bremen
ORPHEA	27 aprila	Havre	MONGOLIA	21 jun.	Cherbourg
ZEELAND	29 aprila	Hamburg	LAFAYETTE	24 jun.	Havre
N. AMSTERDAM	29 aprila	Cherbourg	ORBITA	24 jun.	Cherbourg
LONE STAR ST.	29 aprila	Boulogne	AMERICA	24 jun.	Bremen
AQUITANIA	29 aprila	Cherbourg	RYNDAM	24 jun.	Roulogne
ST. LOUIS	2 maj	Cherbourg	FRANCE	28 jun.	Havre
LA SAVOIE	3 maj	Hamburg	MAURETANIA	27 jun.	Cherbourg
G. WASHINGTON	6 maj	Bremen	MINNEKAHA	28 jun.	Hamburg
HOMERIC	6 maj	Cherbourg	LA TOURNAINE	28 jun.	Havre
KROONLAND	6 maj	Cherbourg	HOMERIC	1 julija	Cherbourg
NOORDAM	6 maj	Cherbourg	SAXONIA	1 julija	Hamburg
YORK	6 maj	Boulogne	PR. MATOIKKA	1 julija	Bremen
FRANCE	10 maj	Bremen	ANTON	1 julija	Cherbourg
CHICAGO	10 maj	Havre	FINLAND	1 julija	Cherbourg
LAPLAND	11 maj	Cherbourg	AQUITANIA	4 julija	Cherbourg
ORBITA	13 maj	Cherbourg	TUSCANIA	5 julija	Genoa
OLYMPIC	13 maj	Cherbourg	SEYDLITZ	5 julija	Bremen
HUDSON	13 maj	Cherbourg	PARIS	5 julija	Havre
ROTTERDAM	13 maj	Boulogne	ROCHAMBEAU	6 julija	Havre
CARONIA	13 maj	Cherbourg	FINLAND	1 julija	Cherbourg
ANDANIA	13 maj	Cherbourg	MANCHURIA	5 julija	Hamburg
MAURETANIA	13 maj	Cherbourg	ARABIC	8 julija	Genoa
MONGOLIA	16 maj	Cherbourg	MAJESTIC	8 julija	Cherbourg
MAJESTIC	17 maj	Hamburg	ORPHEA	8 julija	Cherbourg
RYNDAM	20 maj	Cherbourg	LONE STAR ST.	8 julija	Boulogne
AMERICA	20 maj	Boulogne	N. AMSTERDAM	8 julija	Boulogne
NES. WILSON	20 maj	Cherbourg	PRES. WILSON	8 julija	Trst
VESTRI	20 maj	Trst	ZEELAND	8 julija	Cherbourg
AQUITANIA	20 maj	Hamburg	ORPHEA	10 jun.	Hamburg
SEYDLITZ	23 maj	Cherbourg	ST. PAUL	12 julija	Hamburg
PARIS	24 maj	Bremen	BERENGARIA	11 julija	Hamburg
MINNEKAHA	24 maj	Hamburg	VAUBAN	12 julija	Hamburg
LA SAVOIE	24 maj	Havre	OLYMPIC	15 julija	Cherbourg
SAXONIA	25 maj	Hamburg	SEYDLITZ	15 julija	Boulogne
LAFAYETTE	20 maj	Havre	LA SAVOIE	15 julija	Havre
MANCHURIA	24 maj	Hamburg	G. WASHINGTON	15 julija	Cherbourg
LA TOURNAINE	25 maj	Havre	MAURETANIA	18 julija	Cherbourg
JORDUA	27 maj	Cherbourg	ARGENTINA	15 julija	Trst
AMSTERDAM	27 maj	Cherbourg	KROONLAND	15 julija	Cherbourg
FINLAND	27 maj	Cherbourg	HANOVER	19 julija	Bremen
PR. MATOIKKA	27 maj	Cherbourg	LAPLAND	22 julija	Cherbourg
BERENGARIA	30 maj	Cherbourg	ANDANIA	22 julija	Cherbourg
MINNEKAHA	31 maj	Hamburg	YORK	22 julija	Boulogne
FRANCE	31 maj	Havre	HOMERIC	22 julija	Cherbourg
POTOMAC	31 maj	Bremen	LAFAYETTE	22 julija	Havre
MANCHURIA	31 maj	Hamburg	ORPHEA	22 julija	Hamburg
HANOVER	7 junija	Bremen	HUDSON	22 julija	Bremen
ROCHAMBEAU	1 junija	Havre	MONGOLIA	24 julija	Hamburg
OLYMPIC	3 junija	Roulogne	FRANCE	25 julija	Havre
N. AMSTERDAM	3 junija	Cherbourg	CARONIA	29 julija	Cherbourg
ORPHEA	9 junija	Hamburg	MAJESTIC	29 julija	Cherbourg
LONE STAR ST.	3 maj	Hamburg	RYNDAM	29 julija	Boulogne
ZEELAND	3 junija	Cherbourg	VANDYCK	29 julija	Hamburg
MAURETANIA	6 jun.	Cherbourg	AMERICA	29 julija	Cherbourg
ST. PAUL	7 junija	Hamburg	AQUITANIA	1 avg.	Cherbourg
LA SAVOIE	10 jun.	Havre	PARIS	2 avg.	Havre
G. WASHINGTON	10 jun.	Cherbourg	YORCK	2 avg.	Bremen
HOMERIC	10 jun.	Cherbourg	SAXONIA	3 avg.	Hamburg
KROONLAND	10 jun.	Cherbourg	CRETIC	8 avg.	Genoa
NOORDAM	10 jun.	Boulogne	BELVEDERE	10 avg.	Trst
MANCHURIA	13 jun.	Cherbourg	LA SAVOIE	12 avg.	Havre
PARIS	14 junija	Havre	SEYDLITZ	16 avg.	Bremen
BELVEDERE	14 junija	Trst	LAFAYETTE	19 avg.	Havre
CHICAGO	15 jun.	Havre	PARIS	23 avg.	Havre
ROTTERDAM	17 junija	Boulogne	PRES. WILSON	26 avg.	Trst
MAJESTIC	17 junija	Cherbourg	ARABIC	29 avg.	Genoa
LAPLAND	17 junija	Cherbourg	HANOVER	30 avg.	Bremen
HUDSON	17 jun.	Bremen			